

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Expert-Grup
Centru Analitic Independent

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Eastern Europe Studies Centre

KONRAD
ADENAUER
STIFTUNG

Analiza achizițiilor publice realizate de primăria comunei Pârlița din raionul Ungheni în anii 2019-2020

Autori: Fala Alexandru
Sava Tatiana

Ianuarie, 2021

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

CUPRINS

Cuprins.....	2
Introducere	3
1. Accesul la informații (transparența).....	4
2. desfășurarea procesului de achiziții.....	4
2.1 Constituirea grupului de lucru în cadrul primăriei	4
2.2 Identificarea necesităților	4
2.3 Desfășurarea procedurilor de achiziții.....	5
3. Concluzii și recomandări	5

INTRODUCERE

Achizițiile publice reprezintă o componentă fundamentală a procesului bugetar atât la central, cât și la nivel local. Conform *Legii nr. 131/2015 cu privire la achizițiile publice*¹, achiziția publică este „procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante (APL în cazul de față) de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sânt destinate sau nu unui scop public”. În fond, prin procurarea de bunuri, servicii și lucrări prin achiziții reprezintă instrumentul prin care administrația publică își realizează misiunea sa.

În cadrul proiectului „*Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova*” se acordă o atenție sporită achizițiilor publice, iar evaluarea acestora poate fi făcută din mai multe perspective. Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză este de a evalua respectarea principiilor generale care stau la baza procesului de achiziție, și anume: transparența în organizarea achizițiilor, competiția între companii, și utilizarea eficientă a fondurilor publice.

În acest context, analiză dată prezintă principalele informații referitoare la achizițiile publice realizate de primăria comunei Pârlița în anii 2019-2020. Totodată, studiul vine cu anumite recomandări menite să ajute autoritatea locală în eficientizarea procesului de achiziții publice.

¹ Legea privind achizițiile publice nr.131/2015,
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro

1. ACCESUL LA INFORMAȚII (TRANSPARENȚA)

Primăria comunei Pârlița utilizează pagina web: <http://pirlita.comuna.md/> pentru publicarea informațiilor de interes public. Pe site-ul primăriei la rubrica „Economie și infrastructură” este plasat „Planul de achiziții publice pentru anul 2020” în format PDF. Aceasta este unica informație despre achiziții publice prezentă pe site-ul primăriei. Cetățenii comunei se mai pot informa despre achizițiile publice efectuate doar prin accesarea surselor de date externe, de exemplu <https://tender.gov.md/ro>.

2. DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE ACHIZIȚII

2.1 Constituirea grupului de lucru în cadrul primăriei

Grupul de lucru (pe perioada 2017-2019) a fost format din 9 persoane. Primarul comunei Pârlița a fost președintele grupului. Reprezentanții societății civile nu au făcut parte din grupul de lucru pentru achiziții.

Totodată, în anul 2020, a fost instituit un alt grup de lucru pentru achizițiile de servicii și lucrări pentru proiectul „Alimentare cu apă potabilă a s. Pârlița, raionul Ungheni” finanțat de Fondul Ecologic. Grupul de lucru este format din 15 persoane și include reprezentanții primăriei, întreprinderii municipale „Apă-Canal” și reprezentantul Regiunii de Dezvoltare Centru.

2.2 Identificarea necesităților

Necesitățile de achiziție au fost menționate în *Planul anual al achizițiilor publice pentru anul 2020*. În cadrul acestuia au fost planificate 45 proceduri de achiziție în valoare de circa 5,2 mil. lei. Se estima că 44 de proceduri, ce însumau 3,2 mil. lei, să fie realizate prin achiziții de valoare mică² (vezi Tabelul 2). O sumă de 2 mil. lei trebuia să fie alocate pentru o achiziție realizată prin cererea ofertelor de prețuri. În dependență de tipul achiziției se planifica următoarele distribuție: procurări de bunuri în valoare de 793,9 mii lei (15,3%), cumpărări de servicii în sumă de 672,1 mii lei (12%) și achiziționări de lucrări la un cost de 3,7 mil. lei (71,8%).

² În conformitate cu Legea privind achizițiile publice nr.131/2015 achizițiile de mică valoare se consideră contractele a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, este egală cu sau mai mare decât următoarele praguri: 200000 lei pentru achiziții publice de bunuri și servicii; 250000 lei pentru contractele de achiziții publice de lucrări și 400000 lei pentru contractele de achiziții publice care au ca obiect servicii sociale.

Tabel 2. Contractele de achiziții publice planificate pentru anul 2020 de către primăria comunei Pârlița

		Achiziții de mică valoare	Cererea ofertei de prețuri
Bunuri	Numărul procedurilor	17	0
	Valoarea contractelor, lei	793935	0
Servicii	Numărul procedurilor	13	0
	Valoarea contractelor, lei	672096	0
Lucrări	Numărul procedurilor	14	1
	Valoarea contractelor, lei	1733504	200000
Total	Numărul procedurilor	44	1
	Valoarea contractelor, lei	3199535	200000

Sursa: elaborat de autori în baza informației preluate de pe <http://pirlița.comuna.md/>.

2.3 Desfășurarea procedurilor de achiziții

Pe parcursul anilor 2019-2020 prin intermediul platformei MTender a fost derulată o singură procedură de achiziție. Prin negocieri fără publicarea prealabilă a anunțului de participare au fost procurate produse alimentare în sumă de 21 593 lei 60 bani.

3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Asigurarea transparenței achizițiilor publice reprezintă un aspect care trebuie de îmbunătățit de către primăria comunei Pârlița. Pagina web a primăriei dispune de puține informații referitoare la achizițiile publice. O posibilitate de a afla situația achizițiilor publice se referă la accesarea unor surse externe, de exemplu <https://mtender.gov.md/>. Însă și informația de pe <https://mtender.gov.md/> este prezentată într-un mod dispersat, fapt ce face mai dificilă operarea cu datele prezentate.

Totuși, un volum important din achiziții se realizează prin contracte de mică valoare. O primă problemă care ține de acest fapt se referă la plasare pe sursele publice doar a unor informații fragmentare privind contractelor de mică valoare. În consecință este dificil, ca cetățenii, în special locuitorii orașului, să-și creeze o imagine realistă privind achizițiile de mică valoare. Achizițiile de mică valoare reprezintă cea mai simplă procedură. Actele normative în vigoare prevăd cerințe nu prea stricte față de achizițiile de mică valoare. Acest fapt determină, într-o anumită măsură, utilizarea frecventă a acestui tip de achiziții. Însă, anume rigorile reduse față de achizițiile de mică valoare favorizează folosirea unor practici anti-concurențiale prin acest fel de achiziții.

În vederea eliminării lacunelor depistate în procesului de achiziții publice, ar fi bine realizarea următoarelor acțiuni:

- Plasarea pe pagina web a primărie a informațiilor aferente procesului de achiziții publice: anunțuri de intenții, date despre atribuirea contractelor, rapoarte de monitorizare a executării contractelor de achiziții, etc.;
- Plasarea pe pagina web a linkurilor de redirecționare către platformele de licitații on-line (de exemplu un link la <https://mtender.gov.md/>);

-
- Întocmirea rapoartelor anuale privind realizarea achizițiilor publice, inclusiv a contractelor de mică valoare. În aceste rapoarte ar trebui de inclus informații exhaustive despre achiziții;
 - Un rol separat trebuie acordat faptului că pe paginile web a primăriilor datele să fie prezentate în format deschis și editabil (de exemplu în Word sau Excel).